

Datum: 4 maart 2019
Aan: Het presidium (18 maart 2019)
Van: R. de Jonge, Griffie
Onderwerp: Behandeling Kadernota 2020-2023

Gevraagd besluit:

1. **de algemene beschouwingen bij de Kadernota 2020-2023 én de reactie van het college van burgemeester en wethouders alleen schriftelijk te doen. De geplande behandeling van de algemene beschouwingen in de raadsvergadering van 1 juli 2019 komt daarmee te vervallen;**
2. **een aparte persbijeenkomst voor fractievoorzitters te organiseren over de algemene beschouwingen;**
3. **bij de behandeling van de Kadernota 2020-2023 op 8 juli 2019 debatrondes per thema te houden met de inzet van een externe gespreksleider;**
4. **de griffier op te dragen een externe debatleider in te huren;**
5. **de bestuurlijke agenda voor de behandeling van de Kadernota vast te stellen overeenkomstig het op pagina 4 van deze memo opgenomen tijdschema.**

Toelichting:

Uw presidium heeft in november 2018 het behandelingsproces van de programmabegroting 2019, inclusief de algemene beschouwingen, geëvalueerd. Positief is gereageerd op de technische toelichting, het spoorboekje voor de behandeling en de sfeer in de vergadering.

De behandeling van de algemene beschouwingen en de debatvoering in de raad is daarentegen minder positief beoordeeld. De behandeling van de algemene beschouwingen werd als tijdsintensief en weinig animerend ervaren. Daarnaast werd het debat gemist, met name over de ingediende moties en amendementen. Met het voorgestelde wordt beoogd tegemoet te komen aan vorengenoemde verbeterpunten.

Eerder heeft u voor de behandeling van de Kadernota 2020-2023 het volgende tijdspad vastgesteld:

1. Vaststellingsdatum college: (uiterlijk) **7 mei 2019** (8 mei 2019 beschikbaar voor de raad).
2. Informatie fase: technische toelichting op **13 mei 2019**, voorafgaand aan de commissievergadering.
3. Informatie fase: schriftelijke vragenronde, indienen uiterlijk **17 mei 2019** (vóór 09.00 uur). Eventuele 'nabranders' kunnen nog tot 20 mei 2019 vóór 09.00 uur worden ingediend. Het college beantwoordt de vragen uiterlijk **29 mei 2019**.
4. Meningsvormende fase: behandeling in een extra vergadering van de commissie Bestuur en Middelen op **19 juni 2019**.
5. Besluitvormende fase:
  - algemene beschouwingen in de raad op **1 juli 2019**;
  - behandeling en vaststelling in de raad op **8 juli 2019**.

Wij stellen u voor de besluitvormende fase (punt 5.) anders in te richten op basis van uw evaluatie in november 2018. De processtappen genoemd onder de punten 1. tot en met 4. blijven van kracht.

ALGEMENE BESCHOUWINGEN ANDERS?

In voorgaande jaren zijn fracties uitgenodigd de algemene beschouwingen op de maandag voorafgaand aan de behandeling van de Kadernota/begroting bij de griffie in te dienen. De griffie stuurde deze dezelfde dag nog door naar het college van burgemeester ter voorbereiding van de reactie.

Op de eerste dag van de behandeling werden de algemene beschouwingen voorgedragen, gevolgd door de beantwoording namens het college van burgemeester en wethouders. Een avondvullend en weinig animerend procesonderdeel.

Na de raadsvergadering werden de algemene beschouwingen gepubliceerd op de website van de gemeenteraad. De reactie van het college van burgemeester en wethouders werd alleen uitgesproken en werd ook naderhand niet op papier gezet.

Door het gelijktijdig openbaar maken van de algemene beschouwingen en de reactie van het college van burgemeester en wethouders was er nauwelijks (media-)aandacht voor de algemene beschouwingen van de fracties.

In het verleden heeft de griffie al eens voorgesteld anders om te gaan met de algemene beschouwingen. Daar was toen in het presidium onvoldoende draagvlak voor omdat vooral waarde werd gehecht aan het uitspreken van de algemene beschouwingen in een raadsvergadering en het uitzenden daarvan via de LOS en internet. De vraag is dan of de gewenste exposure op een andere manier georganiseerd kan worden zonder de raadsvergadering daarmee te belasten? Wij zien hiervoor mogelijkheden mits u bereid bent de algemene beschouwingen niet meer in de raadsvergadering te behandelen.

Er vanuit gaande dat dit het geval is, stellen wij u voor de algemene beschouwingen en de reactie van het college van burgemeester en wethouders alleen schriftelijk te doen met aparte publicatie- en persmomenten.

1. De fracties leveren de algemene beschouwingen uiterlijk op **25 juni 2019** aan bij de griffie;
2. De algemene beschouwingen worden op **26 juni 2019** gepubliceerd op de website van de gemeenteraad;
3. Persbijeenkomst met de fractievoorzitters op **27 juni 2019**;
4. Het college van burgemeester en wethouders reageert uiterlijk **2 juli 2019** op de ingediende algemene beschouwingen. De reactie wordt ook op deze dag gepubliceerd op de website van de gemeenteraad;
5. Reguliere persbijeenkomst van het college van burgemeester en wethouders op **3 juli 2019**;
6. Behandeling en besluitvorming, zoals eerder vastgesteld, op **8 juli 2019**.

Voordelen hiervan zijn dat

- de communicatie/media-aandacht vanaf 26 juni kan worden gericht op de algemene beschouwingen van de fracties en vanaf 2 juli 2019 op de reactie van het college van burgemeester en wethouders;
- de reactie van het college van burgemeester en wethouders schriftelijk beschikbaar is;
- de behandeling op één dag kan plaatsvinden (de geplande behandeling op 1 juli 2019 vervalt);
- de behandeling van de Kadernota in de raadsvergadering meer dynamiek krijgt.

Alternatieven

Als variatie of aanvulling op het voorgestelde kan worden overwogen de algemene beschouwingen op een openbare locatie in de binnenstad voor te dragen aan de Helderse bevolking. Bijvoorbeeld op zaterdag 29 juni 2019 vanaf een podium (bijv. in theater De Kampanje, in het stadspark of in de Spoorstraat).

Het publiek zou daarbij in de gelegenheid kunnen worden gesteld om vragen aan de fractie(voorzitter)s te stellen. Eventueel met een muzikale omlijsting, een hapje en een drankje en onder leiding van een gespreksleider.

De fracties worden hierdoor in de gelegenheid gesteld de politieke speerpunten in relatie tot de ontwikkelingen in de stad meer zichtbaar uit te dragen naar de inwoners.

Wat meer vernieuwend is het voordragen van de algemene beschouwingen in de vorm van een videoboodschap. Fracties of fractievoorzitters vertellen hun verhaal dan in een maximaal 5 minuten durend filmpje, desgewenst op (verschillende) locatie(s). Deze filmpjes kunnen vervolgens op de website van de gemeenteraad worden geplaatst. De agenda wordt dan:

1. Filmpjes maken in de periode van **maandag 3 tot dinsdag 25 juni 2019**;
2. Online zetten van de algemene beschouwingen op **woensdag 26 juni 2019**;
3. Reactie van het college van burgemeester en wethouders publiceren op **dinsdag 2 juli 2019**;
4. Behandeling + besluitvorming, zoals eerder vastgesteld, op **maandag 8 juli 2019**.

Voordeel hiervan is dat de algemene beschouwingen toegankelijker zijn voor een groter publiek en dat de filmpjes makkelijker ontsloten kunnen worden via social-media.

MEER DEBAT IN DE RAAD?

Een inhoudelijk debat bij de behandeling van de Kadernota of begroting over keuzemogelijkheden voor de stad is in onze gemeente geen sinecure. In de regel liggen de fractiestandpunten al zodanig vast dat 'van elkaar overtuigen op argumenten' of 'naar elkaar toe bewegen' nauwelijks sprake is. En als fracties dan niet of nauwelijks worden geprikkeld om standpunten nader toe te lichten of andere fracties kritisch te bevragen, dan vindt er nauwelijks debat plaats.

Het debat zou echter nog wel een functie kunnen hebben om naar de inwoners toe scherper duidelijk te maken waar de fracties voor staan. Wat zijn de prioriteiten van de fracties en ten koste van wat? Het gebruikelijke spoorboekje voor de Kadernota/begroting biedt weliswaar voldoende mogelijkheden voor debat, maar in de praktijk blijkt dat het louter faciliteren van de mogelijkheid tot debatteren hiervoor niet afdoende is. Voor een debat is meer nodig.

Het lijkt misschien voor de hand te liggen de voorzitter te verzoeken in de raadsvergadering zich expliciet te richten op de debatvoering. Bijvoorbeeld door relevante tegenstellingen aan de orde te stellen, fracties uit te nodigen naar elkaar toe te reageren en waar mogelijk de verbindingen te zoeken. Aan de andere kant zou de voorzitter zich daarmee in het middelpunt van het politieke speelveld begeven en dat is minder gewenst.

Een mogelijkheid is gebruik te maken van een onafhankelijke externe debatleider. Deze persoon kan - onbevangen en zonder politieke belangen - tegenstellingen scherper neerzetten en fracties expliciet uitnodigen te reageren en daarmee de kwaliteit van het debat sturen. De voorzitter rondt het debat dan af met een samenvatting.

De debatleider beziet op basis van de ingediende algemene beschouwingen, de reactie van het college van burgemeester en wethouders ende aangekondigde moties en amendementen welke onderwerpen zich lenen voor een debat in de raad en bereidt dit voor.

Daarom stellen wij u voor:

- in de raadsvergadering geen tijd meer te besteden aan het voorlezen van de moties en amendementen. Dit wordt ondervangen door het tijdig beschikbaar stellen/publiceren van de moties en amendementen;
- in plaats van de traditionele 'tweede termijn' debatrondes te houden over de 4 thema's van de Kadernota met inzet van een externe debatleider; de voorzitter van de raad rondt de debatrondes per thema af met een samenvatting;
- de griffier op te dragen een externe debatleider in te huren.

Voorwaarde is wel dat alle moties en amendementen enkele dagen voorafgaand aan de raadsvergadering beschikbaar zijn, zodat de debatrondes goed kunnen worden voorbereid.

Bijkomend voordeel hiervan is ook dat burgers deze informatie kunnen betrekken bij het inspreken.

Bij de evaluatie van de behandeling van de Kadernota 2020-2023 (in september) kan worden gezien of continuering van deze werkwijze de voorkeur geniet.

Alternatief

Het is daarnaast ook een optie fracties uit te nodigen maximaal 3 debatonderwerpen of stellingen aan te dragen waarover zij het debat willen voeren met andere fracties. Aan de hand van de ingediende onderwerpen/stellingen kan de debatleider de belangrijkste onderwerpen per thema selecteren en de nodige voorbereidingen treffen.

Als uw presidium de voorstellen overneemt, ziet de aangepaste bestuurlijke agenda er als volgt uit:

1. Vaststeldingsdatum college: (uiterlijk) **7 mei 2019** (8 mei 2019 beschikbaar voor de raad).
2. Informatie fase: technische toelichting op **13 mei 2019**, voorafgaand aan de commissievergadering.
3. Informatie fase: schriftelijke vragenronde, indienen uiterlijk **17 mei 2019** (vóór 09.00 uur).
Eventuele 'nabranders' kunnen nog tot 20 mei 2019 vóór 09.00 uur worden ingediend.
Het college beantwoordt de vragen uiterlijk **29 mei 2019**.
4. Meningsvormende fase: behandeling in een extra vergadering van de commissie Bestuur en Middelen op **19 juni 2019**.
5. De fracties leveren de algemene beschouwingen uiterlijk op **25 juni 2019** aan bij de griffie.
6. De algemene beschouwingen worden op **26 juni 2019** gepubliceerd op de website van de gemeenteraad.
7. Persbijeenkomst met de fractievoorzitters op **27 juni 2019**.
8. Het college van burgemeester en wethouders reageert uiterlijk **2 juli 2019** schriftelijk op de ingediende algemene beschouwingen. De reactie wordt ook op deze dag gepubliceerd op de website van de gemeenteraad.
9. Reguliere persbijeenkomst van het college van burgemeester en wethouders op **3 juli 2019**;
10. Behandeling en vaststelling van de Kadernota 2020-2023 in de raad op **8 juli 2019**, met het volgende tijdschema:

15.00 uur	Aanvang vergadering.
15.05 – 15.45 uur	Spreekrecht burgers
15.45 – 16.00 uur	Vaststelling agenda
16.00 – 18.30 uur	Debatrondes per thema Inclusief pré-adviezen van het college op de ingediende amendementen en moties
18.30 – 19.30 uur	Maaltijd
19.30 – 21.00 uur	Wijziging moties en amendementen + besluitvorming
21.00 uur	Einde vergadering

-0-0-0-

Bijlage 1: Spoorboekje behandeling begroting 2019 (vastgesteld in het presidium van 24 september 2018).